

Ion, de Liviu Rebreanu - particularitati

Romanul "Ion" este o capodopera a lui Liviu Rebreanu, care infatiseaza universul rural in mod realist, fara idilizarea din proza samantorista. Roman de tip obiectiv, el deschide seria marilor romane din literatura romana interbelica. De asemenea este roman realist, social cu tematica rurala.

Naratiunea obiectiva isi realizeaza functia de reprezentare a realitatii prin absenta marcilor subiectivitatii, prin "stilul cenusiu" (Tudor Vianu). Alaturi se funcita esentiala de reprezentare, in roman apare si functia epica de interpretare/semnificare. Ea nu anuleaza obiectivitatea, ci o accentueaza prin "semnele" care anticipeaza destinele si conduc eroul (si cititorul) pe calea stabilita de naratorul omniscient.

Naratorul obiectiv isi lasa personajele sa-si dezvaluie trasaturile in momente de incordare, consemnandu-le gesturile, limbajul, prezentand relatiile dintre ele (caracterizarea indirecta). Fiind omniscient si omniprezent, naratorul realizeaza portretul sau biografia personajelor (caracterizare directa).

E. Lovinescu numeste stilul neutru, impersonal, "metoda fara stralucire artistica, fara stil". Stilul direct alterneaza cu stilul indirect.

G. Calinescu constata autenticitatea limbajului regional : "observarea limbajului ardelenesc e facuta cu foarte mare exactitate". Tudor Vianu utilizeaza registrele lexicale diverse in limbajul personajelor, in functie de conditia lor sociala. In ciuda sintagmei emblematice asociate de critic caracterului impersonal, anticalofil al naratiunii "stilul cenusiu" si a impresiei de limbaj dur, coltuos, la o lectura mai atenta se observa diversitatea procedeelelor artistice utilizate nu pentru expresivitate, ci pentru plasticizarea ideilor. Personificarea, epitetul, comparatia si hiperbola se regasesc intr-o fraza oarecare: "Brazda culcata il privea neputincioasa, biruita, umplandu-i inima deodata cu o mandrie de stapan. Si de atunci se vazu crescand din ce in ce mai mare. Vajaiturile stranii pareau niste cantece de inchinare".

"Pentru mine arta-zic arta si ma gandesc la literatura-inseamna creatie de oameni si de viata. Astfel, arta, intocmai ca si creatia divina, devine cea mai minunata taina. Creand oameni vii, cu viata proprie, scriitorul se apropie de misterul eternitatii. Nu frumosul, o nascocire omeneasca, intereseaza in arta, ci pulsatia vietii. Cand ai reusit sa inchizi in cuvinte cateva clipe de viata adevarata, ai realizat o opera mai pretioasa decat toate frazele frumoase din lume". (Liviu Rebreanu-"Jurnal").